

JAARVERSLAG 2024

Leader Noord Overijssel

Gefinancierd door
de Europese Unie

Inhoudsopgave

01	Inleiding	
	Terugblik door de voorzitter	01
02	De Lokale Ontwikkelstrategie (LOS)	
	Wat is LEADER	02
	Welke projecten willen we ondersteunen?	02
	Het gebied	02
	Lokale Actie Groep	03
	Wijze van cofinanciering	04
03	Uitgevoerde activiteiten 2024	
	Algemene wetenswaardigheden	05
	Werkwijze rondom projecten	05
	Samenwerking	06
	Samenwerking met andere LAG's	06
	Activiteiten van de LAG	07
	LEADER-café's	07
04	Resultaten	
	Projecten	08
05	Financiële voortgang	
	Financiële voortgang projecten	12
	Financiële verantwoording beheerkosten	13

1. Inleiding

Het jaar 2024 is een jaar van achterom kijken en vooruit werken. De laatste projecten van de vorige LEADER-periode komen tot een einde en we komen tot de conclusie dat we trots kunnen zijn op hetgeen is gerealiseerd. Voor het nieuwe, huidige programma stromen de ideeën en subsidieaanvragen binnen. Veel initiatiefnemers hebben hun conceptproject gepitcht bij de LAG. Een aantal heeft inmiddels een subsidie toegezegd gekregen en is al een de slag.

We zien allemaal mooie projecten die laten zien dat het platteland springlevend is en dat het bruist. Er liggen volop kansen. Veel gemeenschappen die de kracht van samenleven laten zien. Enorm inspirerend allemaal.

Dit jaarverslag geeft u een impressie waar we mee bezig zijn geweest, maar is niet uitputtend. Nieuwsgierig geworden? Kijk eens op onze nieuwe website: www.leadernoordoverijssel.nl of neem contact op met de coördinatoren of een van de LAG-leden. We kijken er naar uit u te ontmoeten!

Met vriendelijke groet,
Jan Uitslag, voorzitter
LEADER Noord-Overijssel

2. De Lokale Ontwikkelstrategie (LOS)

2.1 Wat is LEADER?

LEADER is een subsidieregeling die is bedoeld voor projecten gericht op het versterken van het landelijk gebied, door het behoud van de leefbaarheid van het platteland, het versterken van de sociale cohesie, en behouden/versterken van het voorzieningenniveau. In de praktijk kunnen dit maatschappelijke, culturele of recreatieve projecten zijn. De nieuwe LEADER-periode loopt van 2023 t/m 2027. Voor deze periode is in totaal € 73 miljoen LEADER-subsidie beschikbaar. De LEADER subsidieregeling maakt deel uit van het Europese Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) dat in 2023 in gewijzigde vorm wordt voortgezet. Alle lidstaten, waaronder Nederland, hebben daarvoor een Nationaal Strategisch Plan (NSP) ingediend. Het NSP is gezamenlijk opgesteld door het Rijk, de provincies en de Unie van Waterschappen.

LEADER bestaat al ruim 30 jaar. LEADER is gericht op brede plattelandsontwikkeling / ontwikkeling van het landelijk gebied. Centraal staat dat LEADER voor, door en van de burgers is. Centraal binnen de LEADER werkwijze staat de bottom-up en programmatische aanpak met doelen die zijn vastgelegd in een Lokale Ontwikkelingsstrategie (LOS).

2.2 Welke projecten willen we ondersteunen?

Onze Lokale Ontwikkelingsstrategie (LOS) is een leidraad voor LEADER Noord-Overijssel. In de LOS staat precies beschreven welke doelen we nastreven en hoe we die willen bereiken. Uit onderzoek in ons werkgebied is 'Positieve Gezondheid' als centraal thema naar voren gekomen. Leefbaarheid is een belangrijk thema als er gevraagd wordt naar kansen voor plattelandsontwikkeling in Noord-Overijssel. Dit heeft in de doorvertaling geleid tot de volgende 3 hoofdthema's:

- Beleefbaar platteland versterken
Inzetten op behoud van cultuur en erfgoed, versterken sociale cohesie, natuurbeleving, – versterking en – ontwikkeling. Biodiversiteit vergroten en klimaat- en wateropgaves aanpakken.
- Toekomstbestendige agrarische sector versterken
Inzetten op andere verdienmodellen, verbinding platteland en gemeenschap en lokale korte voedselketens, om een vitaal platteland te behouden.
- Vooruitstrevende vrijetijdseconomie versterken
Inzetten op het versterken van vernieuwing, duurzaamheid, maatschappelijk ondernemen, behoud van cultuur en verbinding met andere sectoren.

Daarnaast zijn er twee randvoorwaarden:

- Ruimte voor creativiteit, vernieuwing en experiment, samenwerking met onderwijs, creatievelingen en professionals in het ontwikkelproces.
- Faciliteren van lokale samenhang, ontmoetingen en sociale en educatieve verbinding tussen generaties, organisaties, sectoren en projecten.

2.3 Het gebied

Het LEADER gebied Noord Overijssel telde in 2022 circa 227.000 inwoners in 8 gemeenten.

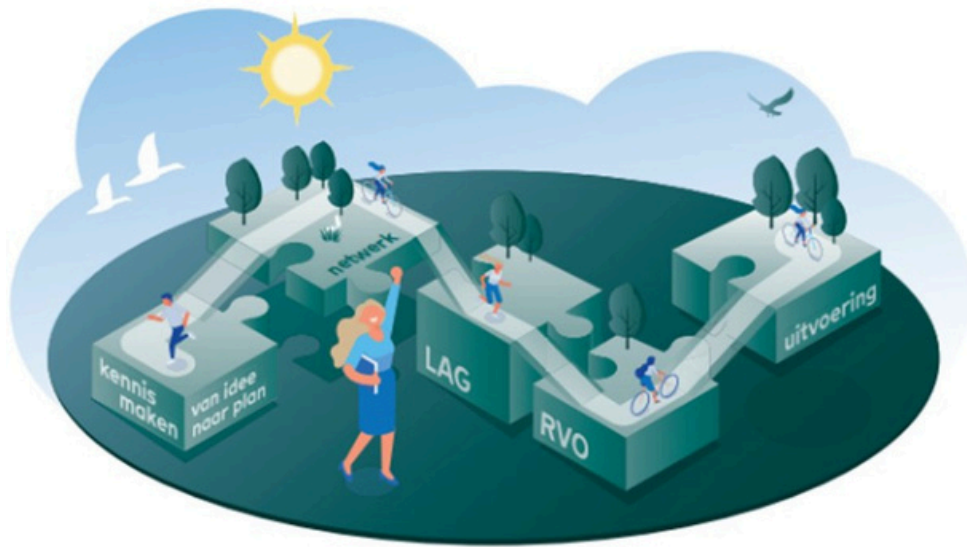

2.4 Lokale Actie Groep (LAG)

LEADER Noord-Overijssel heeft geen formele juridische structuur, anders dan dat de LAG een adviescommissie is voor de Gedeputeerde Staten. Voor het beheren en administreren van de beheerskosten en de daarmee samenhangende rechtshandelingen is de gemeente Steenwijkerland bereid de verantwoordelijkheid te dragen. Vanuit deze gemeente zal de administratie van de beheerskosten voor de LAG worden uitgevoerd. Er is gekozen voor een relatief kleine LAG van 10 personen, bestaande uit 8 onafhankelijke inwoners, vanuit iedere gemeente een en een onafhankelijke voorzitter en de coördinator. Bezetting van de huidige LAG:

Naam	Thema	Netwerk en competenties	Vanuit
Jan Uitslag	Voorzitter	Bestuurder, bekend met LEADER, verbinder, breed netwerk in Overijssel.	Vechtdal
Saskia Berends	Groen, ondernemer, vrijetijdseconomie	Landgoed, platteland, streekproducten.	Ommen
Albert Boeve	Sociale Cohesie	Bestuur Dorpsbelang	Kampen
Jakob Ponstein	Vrijetijdseconomie	Routenetwerken Overijssel, Stichting Ontdek Staphorst, verbinder, aanjager, promotor, conceptontwikkeling	Staphorst
Michiel van Harten	Natuur en Milieu, sociale cohesie, Biodiversiteit	Kernteam Groene Loper, Lokale agrariërs en Lokale overheids- en wijk organisaties.	Zwolle
Wilma Nijboer	Positieve gezondheid, ondernemer, Sociale Cohesie	ZP netwerken, Denktank Trefkoele, Groen Gebogen duurzaamheidsclub	Dalfsen
Herbert Oldehinkel	Agrariër, erfontwikkeling, plattelandontwikkeling	Rabobank Vaart en Vechtstreek, Vitaal Platteland Hardenberg, Vechtdal Boert Bewust, MKB Hardenberg	Hardenberg
Roel Schurink	Waterrecreatie	Rijkswaterstaat, Fortesse, waterevenementen, industriekring	Zwartewaterland
Albertine de Jonge	Natuur en water, Sociale cohesie	bestuur Nationaal Park Weerribben Wieden	Steenwijkerland

Het streven is lean en mean (slanke (meer waarde bieden met minder middelen) en doelgerichte) organisatie, met als doel hiervan om te zorgen dat LEADER zoveel mogelijk positief zichtbaar is, de verschillende gebiedspartijen actief betrokken worden en de controle en besluitvorming bij vertegenwoordigers in het gebied ligt. Uiteindelijk is het de bedoeling om initiatiefnemers zo goed mogelijk te helpen om hun ideeën verder te brengen. Hieronder staat het proces uitgewerkt, van idee tot uitvoering:

De LAG Noord-Overijssel is verantwoordelijk voor het opstellen en de uitvoering van de Lokale Ontwikkel Strategie (LOS).

2.5 Wijze van cofinanciering

Bij een LEADER subsidieaanvraag dient er per project een verklaring van cofinanciering door de betreffende gemeente of waterschap aangevraagd te worden. RVO heeft hiervoor een format beschikbaar.

3. Uitgevoerde activiteiten 2024

3.1 Algemene wetenswaardigheden 2024

Met veel waardering voor de inzet van de coördinatoren Inez Satter en Linda Baarslag hebben we afscheid van hen genomen. Er is een vacature uitgezet waarna op 1 november 2024 een nieuwe coördinator is aangenomen voor 24 uur per week in dienst van Gemeente Steenwijkerland. Inez en Linda hebben op gezorgd voor een goede overdracht van de werkzaamheden.

Op 11 september is in de LAG-vergadering besloten dat de voorzitter is gemandateerd om het onderdeel projectbeoordeling goed te keuren voor alle toekomstige vergaderingen in de LEADER-programmaperiode 2023-2027.

Tijdens de vergadering op 11 september is tevens besloten dat de voorzitter Jan Uitslag tijdens deze vergadering geen onafhankelijk voorzitter is en beoordeelt zodanig eenmalig mee met de subsidieaanvragen.

De LAG heeft besloten om in het vervolg de overheidsvertegenwoordiging ambtelijk te beleggen in plaats van bestuurlijk.

Op 13 november is in de LAG-vergadering besloten dat ambtenaren geen projecten uit de eigen gemeente beoordelen. Zij zullen zich dus, net als andere LAG-leden met belangen bij het project, zich onthouden van de beoordeling. Tijdens de vergadering verlaten ze de ruimte wanneer de aanvraag van het betreffende project wordt besproken.

3.2 Werkwijze rondom projecten

De LAG zet in op aanjagen, verbinden en kennisdelen. Het gaat hierbij vooral om procesactiviteiten, in samenwerking met gebiedspartners. De activiteiten dragen bij aan het creatiever en ambitieuzer maken van projecten.

Er zijn diverse werkvormen:

1. Ambassadeursnetwerk

Het netwerk wordt toekomstgericht ingezet om LEADER in het gebied onder de aandacht te brengen. Het netwerk wordt ook ingeschakeld bij vraagstukken en via haar kanalen onder de aandacht brengen.

2. Streekcafes

Er is veel behoefte om kennis te delen en aan fysieke ontmoeten. In 2024 is er twee keer een LEADER cafe georganiseerd.

3. LEADER tour

In 2024 is nog geen tour georganiseerd langs diverse projecten aangezien de projecten allen nog in de opstartfase zitten.

4. Regionaal ontwikkelteam

Dit team kan ingezet worden om initiatiefnemers te helpen bij de realisatie van idee tot passen projectplan. Het middel hiertoe is onder andere het toekennen van een Ontwikkelkans. In 2024 is driemaal hiervan gebruik gemaakt.

3.3 Samenwerking

De financiële samenwerkingspartners zijn de gemeenten, provincie en waterschappen. Daarnaast wordt er inhoudelijke samenwerking gezocht met andere programma's van provincie Overijssel zoals Leefbaar Platteland, Sociale Kwaliteit, Agrofood en Natuur voor Elkaar. Partners worden tijdig berokken bij project initiatieven, zodat aanvragen afgestemd worden op beleid en regelgeving. In deze situatie is er sprake van individuele samenwerking. Daarnaast is een gezamenlijke benadering, tijdens halfjaarlijkse bijeenkomsten worden partners bijgepraat overlopende zaken. Organisaties in het ambassadeursnetwerk zijn oa.: OVKK, LTO, Erfcoaches, Initiatieven coaches, Stimuland, Ondernemershuis Vechtdal, Nationaal Park Weerribben Wieden, MarketingOost, De Groene Loper, Het Oversticht, Creative. Works, Gastvrij Overijssel, Kennispoort Regio Zwolle, Onderwijs, Natuurorganisaties, Provincie Overijssel, zelfstandig ondernemers, Marketing- en conceptbureau, onderzoeksbureaus en studenten.

3.4 Samenwerking met andere LAG's

Op 9 februari 2024 is er door Jan Uitslag (voorzitter LAG) en Albertine de Jonge (lid LAG) een bezoek gebracht aan de landelijke LEADER-dag. In het najaar heeft coördinator Linda Baarslag de LEADER-dag bezocht.

3.5 Activiteiten van de LAG

In 2024 heeft de LAG 7 keer vergaderd, te weten op 14 februari, 3 april, 15 mei, 26 juni, 11 september, 13 november en op 11 december.

Tijdens deze vergaderingen is onder andere besproken:

- Vaststellen van de tekst van de Lokale Ontwikkel Strategie (LOS) en het Huishoudelijk Reglement.;
- Bespreken diverse LAG-zaken zoals bijvoorbeeld uitingen van promotie zoals de website, procedure aantrekken nieuwe coördinator, opzet van LEADER-cafés, financieel overzicht,
- Beoordelen aanvragen initiatievencoach Vechtdal;
- Voortgang van het eigen POP 3-project genaamd '167 km Vechtbeleving';
- Beoordelen pitches door initiatiefnemers, hierover vragen stellen en adviezen meegeven en gezamenlijk tot een GO of NO-GO komen;
- Beoordelen aanvragen initiatievencoach voor Noordwest Overijssel;
- Beoordelen wijzigingsverzoeken;
- Beoordelen aanvragen voor Leefbaar Platteland;

LAG-leden zijn in 2024 betrokken geweest bij openingsbijeenkomsten van gerealiseerde projecten uit de vorige POP3-periode.

3.6 LEADER-cafés

Er zijn een tweetal LEADER-cafés georganiseerd: op 6 november bij Balklnn in Nieuwleusen en op 20 november in de Museumboerderij in Staphorst. De bijeenkomsten zijn ervaren als een echt café waarbij het gezellig was met een ontspannen sfeer. Er is veel informatie gegeven, uitgewisseld en verzameld.

Tijdens de beoordeling door de LAG worden er door ieder individueel LAG-lid scores toegekend.

Gescoord wordt op:

- De mate van bijdragen van het project aan 1 of meer doelen van de LOS (Versterken beleefbaar platteland, Versterken toekomstbestendige agrarische sector en Versterken vooruitstrevende vrijetijdseconomie).
- Mate van bijdragen aan LEADER criteria (bottom up, innovatief, samenwerking, gebiedsgericht).
- Mate van haalbaarheid en op langere termijn levensvatbaar zijn (Organisatorisch en Financieel;
- Mate van efficiënt en doelmatig zijn van het project (Value for money);

4. Resultaten

Op 2 april 2024 is de subsidieregeling voor projecten opgesteld, allereerst voor de helft van het totale bedrag te weten euro 1.246.562,75.

Penvoerder is Gemeente Steenwijkerland.

4.1 Projecten

In 2024 hebben de coördinatoren circa **100 initiatieven** gesproken tijdens een telefonisch kennismakingsgesprek. Niet alle initiatieven bleken deze eerste verkennende telefonische kennismaking even kansrijk.

In totaal zijn er na deze telefonische voorverkenning circa **35 initiatieven** bezocht door een coördinator voor een kennismakingsgesprek.

In 2024 zijn **25 initiatieven** komen pitchen in de LAG-vergaderingen. Hiervan hebben in 2024 onderstaande **8 projecten** een subsidieaanvraag voor LEADER gedaan:

1. Poort van Noord – Klein Gerner Dalfsen
2. De ruimte Dalfsen – 13 woningen Dalfsen
3. mts Reinders/ kaasmakerij – De Kieft Holthema (Hardenberg)
4. Lekkers uit de kop-Weerribben – Wieden Steenwijkerland
5. Tapijtmuseum Genemuiden Genemuiden (Zwartewaterland)

Onderstaande 3 projecten hebben in 2024 nog geen beslissing op hun ingediende aanvraag ontvangen:

6. Kunst van de Korte Keten IJsseldelta
7. Project/stichting Buren Dichtbij Dalfsen
8. Oude Raadhuis Genemuiden Genemuiden (Zwartewaterland)

Onderstaande projecten hebben een ontwikkelkans ontvangen:

- Bruggen Belt Schutsloot
- Proef Oost (gemeente Hardenberg)
- Feberwee te Zwolle

Het verwerven van initiatieven is erg succesvol is. Dit trekt wel een wissel op de coördinatoren en de organisatie, waarvoor aandacht is.

Vooruitkijkend naar 2025 voorzien we in de stagnerende vergunningverlening i.v.m. gerechtelijke uitspraken over stikstofemissie een risico. De praktische uitwerking hiervan moet nog uitgewerkt gaan worden en heeft aandacht.

Met trots presenteren we hieronder de projecten die een beschikking hebben ontvangen in 2024:

Project 1: Opladen in de groene Poort van Noord (Klein Gerner)

Doelen: Beleefbaar Platteland, Vooruitstrevende vrijetijdseconomie

Aanvraagdatum 3-6-2024

Subsidiebedrag euro 93.447,89

Het realiseren van een maatschappelijk vrijetijdsconcept gebaseerd op de theorie van Positieve Gezondheid, met diverse componenten gericht op toerisme, natuur, agrofood, kunst en cultuur en zorg;

- B&B met arrangementen gericht op inclusie en toegankelijkheid, opladen, zingeving en ontspanning.
- Landschappelijke inpassing en versterking biodiversiteit in de tuin met o.a. houtwallen, fruitbomen en landerijen. Voor de inheemse dieren en planten een versterking.

Klein Gerner

Realiseert:

- (zorg)vakantiewoningen per 1-1-2026.
- Mede mogelijk gemaakt door:

Project 2: Realisatie 13 transformatiewoningen te Dalfsen (De Ruimte)

Doelen: Leefbaar Platteland, Agrarische sector en Vooruitstrevende vrijetijdseconomie

Aanvraagdatum 31-5-2024

Subsidiebedrag euro 100.000,-

Transformatie van voormalige varkensstal tot 13 sociale-huur-woningen 'met aandacht'. Laagdrempelig wonen op het platteland in een rustgevende omgeving, waar bewoners naar elkaar omzien in een community-achtige setting.

Zo gaat het er uitzien na realisatie. Van 1300m2 varkensstal naar 13 transformatiewoningen:

Project 3: De Kieft

Doelen: Beleefbaar platteland, Toekomstbestendige Agrarische sector

Aanvraagdatum 16-7-2024

Subsidiebedrag euro 100.000,-

In het project wordt een regionale voedselketen gecreëerd. De ondernemers gaan hun eigen bedrijf verbreden met een kaasmakerij en een educatieve boerderijwinkel, ontvangstruimte en buitenruimte met openbare toilet en rustpunt. Samen met andere ondernemers uit de regio worden in de boerderijwinkel diverse producten aangeboden.

Project 4: Lekkers uit de Kop

Doelen: Beleefbaar Platteland, Toekomstbestendige agrarische sector en Vooruitstrevende vrijetijdseconomie

Aanvraagdatum 5-8-2024

Subsidiebedrag euro 93.168,59

Het samenwerkingsverband Lekkers uit de Kop verenigt zich om de korte voedselketen in Weerribben-Wieden te versterken, te verbinden en zichtbaar te maken. Samen met een groeiende groep van zo'n 25 ondernemers en partijen worden komende jaren diverse educatieve en recreatieve activiteiten (zoals routes, voedselbos, scholenprogramma en markten etc) georganiseerd, om lokale producten bekender te maken bij bewoners en bezoekers en daarmee afzet te vergroten.

Project 5: Het Tapijtmuseum op weg naar de toekomst

Doelen: Beleefbaar platteland en Vooruitstrevende vrijetijdseconomie

Aanvraagdatum 6-9-2024

Subsidiebedrag euro 100.000,-

In een bouwkundig aangepast museumgebouw gaat Museaal Adviesbureau Xpex uit Haarlem een totaal nieuw interactief museumconcept realiseren. De oude manier van tonen, vertellen en het verzorgen van demonstraties door deskundige vrijwilligers wordt veranderd. De demonstraties door vrijwilligers worden grotendeels vervangen door moderne innovatieve presentatietechnieken en -middelen. In het nieuw ingerichte museum krijgt de bezoeker een beeld van de geschiedenis van de Genemuiden biezen- en kokosmattenmakerij en van de tapijtindustrie die daaruit is voortgekomen. Voorwaarde bij de vernieuwing is dat de beleving van het werken in de oude biezen- en kokosmattenmakerij behouden moet blijven. De presentatie van de moderne industrie geeft inzicht in het werken in deze industrie met de nieuwste productiemiddelen voor getuft tapijt, kunstgras, schoonloopmatten en naaldvilt. Het maken van synthetische garens d.m.v. extrusie, krijgt daarbij de nodige aandacht.

In het vernieuwde museum krijgen bezoekers de gelegenheid om zelf aan het werk te gaan met de oude vlecht- en handweeftechnieken en worden workshops georganiseerd.

Het totale project 'Het Tapijtmuseum op weg naar de toekomst' bestaat uit twee delen;

- De bouwkundige aanpassing van het museumgebouw, uitgevoerd met medewerking en in samenwerking met het tapijtbedrijfsleven in Genemuiden en Hasselt.
- De Museuminrichting, deze wordt uitgevoerd door Xpex (Haarlem). Dit adviesbureau gebruikt daarbij de meest geavanceerde en innovatieve presentatiemethoden. Het bureau wordt, zeker de eerste jaren na de opening, betrokken bij de bedrijfsvoering van het museum.

De planning dat de museale inrichting begint per 1 mei 2025. Het streven is dat het vernieuwde museum per 1 oktober 2025 de deuren weer kan openen.

5. Financiële voortgang

Financiële voortgang projecten

Naam Project	Locatie	Gemeente	Gevraagde LEADER-subsidie
De Ruimte - Realisatie 13 transformatiewoningen in community	Dalfsen	Dalfsen	€ 100.000,00
Opladen in de groen Poort van Noord (Klein Gerner)	Dalfsen	Dalfsen	€ 93.447,89
De Kieft	Holthone	Hardenberg	€ 100.000,00
Lekkers uit de Kop	Weerribben-Wieden	Steenwijkerland	€ 93.168,59
Het Tapijtmuseum op weg naar de toekomst	Genemuiden	Zwartewaterland	€ 100.000,00
Buren Dichtbij	Dalfsen	Dalfsen	€ 100.000,00
			€ 586.616,48

Met de beschikking van deze projecten en alle projecten die zich voorbereiden op een aanvraag (of inmiddels hebben gedaan), heeft de LAG inmiddels besloten de tweede helft van het totale beschikbare budget van afgerond 2,4 miljoen ook open te stellen.

Financiële verantwoording beheerkosten

		Begroting 2023-2027	Werkelijk 1-7-23 t/m 31-12-2024
Opbrengsten:			
Subsidie LEADER beheerkosten RVO		864,375.00	432,187.50
Kosten:			
Leader coordinatie			
Inhuur Stimuland	121,300.00		139,840.00
Interne invulling	298,200.00		9,171.00
Reiskosten € 0,23/km	2,900.00		2,209.41
Financien en administratie (Steenwijkerland)	32,195.00		6,750.00
		454,595.00	157,970.41
LAG			
Ledenbijeenkomsten	33,000.00		994.69
Vergaderkosten	16,500.00		3,593.10
Deskundigheidsbevordering	12,500.00		0.00
Excursies	10,000.00		0.00
Reiskosten	2,300.00		146.80
Representatie LAG	5,000.00		49.50
Externe expertise/begeleiding	40,000.00		6,264.00
LNN lidmaatschap	5,000.00		5,000.00
		124,300.00	16,048.09
Bijeenkomsten en aanjaagactiviteiten:			
Ontwikkelkansen	100,000.00		0.00
Leadertour en aanjaagactiviteiten	100,000.00		0.00
Streekcafés	25,000.00		4,163.08
Reiskosten € 0,23/km	2,900.00		46.00
		227,900.00	4,209.08
Marketing en communicatie:			
buro RUIM, website en soc. media	12,800.00		6,640.00
Folders, boekjes, grote projecten en bijeenkomsten	15,000.00		3,892.50
Leaderbordjes	4,000.00		400.00
Communicatiemiddelen	25,780.00		0.00
		57,580.00	10,932.50
		864,375.00	189,160.08
Resultaat		0.00	243,027.42

Toelichting

- Van de RVO-subsidie voor de beheerkosten is een voorschot van € 432.187,50 (50%) ontvangen;
- Tot en met december 2024 is de LEADER-coördinatie ingehuurd bij Stimuland. Vanaf november 2024 is de LEADER-coördinator in dienst getreden en zal vanaf 2025 deze functie zelfstandig invullen;
- Tot en met 2024 zijn met name aanloopkosten gemaakt. Van het ontvangen voorschot resteert ultimo 2024 een bedrag van ruim € 243.000.